

ENFLASYON VE SINIF MÜCADELESİ

Aydınlık Gazetesi, 6 Ağustos 2018

Yıldırım Koç

Kitlelerin, diğer bir deyişle sıradan insanların mevcut uygulamalara ve düzene karşı tepkilerini tahmin edebilmek için iki etmene bakmak gerekir.

Birinci etmen, insanların hayatlarından memnun olup olmadıklarıdır. İkinci etmen, tepkilerini dile getirdiklerinde başarı şansına ilişkin tahminleridir.

Kitleler, yani sıradan milyonlarca insan, hayatlarından memnunsal, hiçbir güç onları uygulamalara ve düzene karşı harekete geçiremez. Eğer hayatlarından memnun değillerse ve tepkilerini eylemli bir biçimde gerçekleştirdiklerinde ibret-i alem için ezilmeyeceklerini hissediyorlarsa, hiçbir güç onların hareketini engelleyemez.

İnsanların hayatlarından memnun olup olmadıklarını anlamada iki kavram işe yarar: Mutlak yoksullaşma ve nispi yoksullaşma.

MUTLAK YOKSULLAŞMA

Mutlak yoksullaşma, insanların gerçek gelirlerinin azalmasıdır.

Gerçek gelirler iki türlü azalabilir.

Bir yöntem, kişinin aldığı parasal ücretin düşürülmesidir. İşçi geçen ay 2500 lira alırken, bugün eline 2250 lira verirlerse, gerçek geliri düşürülmüş olur.

İkinci yöntem, kişinin aldığı parasal ücretin aynı kaldığı veya arttığı koşullarda, işçinin tükettiği ürünlerin fiyatlarının daha yüksek oranda artmasıdır. İşçinin parasal ücreti artarken, gerçek ücreti düşer. Örneğin, taşeron işçisiyken kadroya geçen işçinin parasal ücreti altı ayda bir yüzde 4 oranında artırılır; ancak fiyatlar çok daha yüksek oranda arttığı için gerçek ücreti düşer. Böyle durumda işçinin mutlak yoksullaşması söz konusudur.

Burada önemli olan yoksulluk ve gelir düzeyinin düşüklüğü değildir. Tepki eğilimini oluşturan, yoksulluk değil yoksullaşmadır; gelir düzenin düşüklüğü değil, gelir düzeyinin düşmesidir.

NİSPİ YOKSULLAŞMA

Kişinin parasal ve hatta gerçek ücreti artarken, nispi yoksullaşma söz konusu olabilir. Bu durumda işçinin durumu düne göre daha iyidir; ancak ekonomide gerçekleşen büyüme oranı, işçinin gerçek ücretindeki artıştan daha yüksektir. Örneğin, işçinin gerçek geliri yüzde 2 artmıştır; ancak ekonomideki büyüme yüzde 6'dır. Gerçek ücret artmıştır, ancak ulusal gelirden alınan pay azalmıştır.

Yalnız başına nispi yoksullaşma genellikle kitlesel tepkilere yol açmaz.

BUGÜNKÜ DURUM

AKP artık Türkiye'yi yönetemiyor. Fiyatlar hızlanarak artıyor.

Türkiye'de 19 milyonun üstünde ücretli var. Ücretlilerin yaklaşık 3 milyonu memur olarak çalışıyor. Bu kişiler, enflasyona karşı korunmuş durumda. Tabii, Türkiye İstatistik Kurumu'nun tüketici fiyatları endeksi verilerinin güvenilirliğinin giderek daha da azaldığını belirtmek gerek.

Sayıları 16 milyonun üstünde olan işçilerin yalnızca 1 milyonu gerçek anlamda sendika üyesi. Bu işçiler adına sendikaların imzaladığı toplu iş sözleşmelerinin büyük bölümünde ücret artışlarının belirlenmesinde geçmiş dönemin enflasyonu da dikkate alınıyor.

Taşeron işçisiyken kadroya geçirilen 800 bin dolayındaki işçiye altı ayda bir yüzde 4 oranında bir ücret zammı veriliyor. Bu işçiler bu yıl içinde giderek hızlanan bir mutlak yoksullaşma yaşayacak.

Asgari ücret alan yaklaşık 6-7 milyon işçi ise enflasyona karşı tümüyle korumasız durumda. Asgari ücrete yıl boyunca zam yapılmayacak. Asgari ücret alan işçilerin mutlak yoksullaşma hızı daha da yüksek.

EYLEM EĞİLİMİ ARTIYOR

15 milyon dolayında işçinin enflasyon aracılığıyla mutlak yoksullaşma yaşaması, OHAL'in kalktığı koşullarda, sınıf mücadelesini sertleştirecek. Özellikle kredi kartı ve tüketici kredisi borçlarını ödemedi zorlananlar, bireysel çıkış yollarından sonuç alamayınca, kitle eylemlerine yönelecek.